

XORIYIY DAVLATLAR MUSIQIY PEDAGOGIKASI TAJRIBASINI O'RGANISH VA O'ZBEKISTONDA TATBIQ ETISH MASALALARI

Umbarova Ma'rifat Ibragimovna

Surxondaryo viloyati, Qumqo'rg'on tumani 59-umumta'lim maktabi
musiqa fani o'qituvchisi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.13922628>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 01- Oktyabr 2024 yil
Ma'qullandi: 05- Oktyabr 2024 yil
Nashr qilindi: 12- Oktyabr 2024 yil

KEYWORDS

musiqa, innovatsion texnologiyalar, musiqiy ta'lim, onlayn platformalar, interaktiv materiallar, o'quv jarayoni

ABSTRACT

Musiqa ta'limi har bir mamlakatda o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, uning rivojlanishi madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy omillarga bog'liq. Xorijiy davlatlar musiqiy pedagogikasi tajribasi O'zbekistonda musiqiy ta'limni takomillashtirishda muhim ahamiyatga ega. Musiqa ta'limi, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va musiqiy bilimlarni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada Xorijiy davlatlar musiqiy pedagogikasi tajribasini o'rganish va O'zbekistonda tatbiq etish masalalari haqida ma'lumotlar berilgan..

Zamonaviy davrda innovatsion texnologiyalarni qo'llash, musiqiy ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Onlayn ta'lim platformalari, masofaviy ta'limni amalga oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Zoom, Google Meet kabi platformalarda darslar o'tkazish, o'quvchilarga o'z vaqtida va joyida ta'lim olish imkoniyatini beradi. Bu, ayniqsa, pandemiya davrida o'z ahamiyatini ko'rsatdi. O'quvchilar uchun videolar, audio darslar va interaktiv materiallarni taqdim etish, ularning o'z-o'zini o'rganish jarayonini qo'llab-quvvatlaydi. Musiqa yaratish dasturlari, masalan, GarageBand, FL Studio va Ableton Live, o'quvchilarga o'z musiqalarini yaratish va tahrirlash imkoniyatini beradi. Bu dasturlar yordamida o'quvchilar musiqiy kompozitsiyalarni yaratish, ovozlarni yozish va tahlil qilishni o'rganadilar. Shuningdek, Yousician, Simply Piano kabi ilovalar yordamida o'quvchilar musiqa asboblarni o'rganish va amaliyot qilishlari mumkin. Bu ilovalar interaktiv va qiziqarli tarzda ta'lim olish imkonini beradi. Multimedia taqdimotlari, PowerPoint yoki Prezi kabi dasturlar yordamida tayyorlanishi mumkin. Bu taqdimotlar o'quvchilarning diqqatini jalb qilish va musiqiy nazariyani o'rganish jarayonini qiziqarli qilishda yordam beradi. Musiqa o'yinlari va simulyatsiyalar, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va musiqiy bilimlarni mustahkamlashda samarali vosita hisoblanadi. Raqamli asboblardan va sensorli ekranlar yordamida musiqiy ta'limni yanada qiziqarli qilish mumkin. Musiqa yozish va tahlil qilish dasturlari, o'quvchilarga musiqiy asarlarni yozish va tahlil qilish imkoniyatini beradi. Bu texnologiyalar, o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Virtual Haqiqat va Kengaytirilgan Haqiqat texnologiyalaridan foydalanish, musiqiy ta'limda yangi imkoniyatlar yaratadi. Musiqa darslarida VR va AR texnologiyalarini qo'llash orqali o'quvchilarga musiqiy asarlarni interaktiv tarzda o'rganish imkoniyatini berish mumkin. Masalan, o'quvchilar virtual muhitda musiqiy asboblarni o'rganish va amaliyot qilishlari

mumkin, bu esa ularning tajribasini yanada boyitadi. Ijtimoiy tarmoqlar, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida tajriba almashish uchun qulay platforma hisoblanadi. Facebook, Instagram yoki Telegram kabi platformalarda musiqiy ta'limga oid guruhlar yaratish, o'quvchilarga bir-birlari bilan fikr almashish va yangi g'oyalarni muhokama qilish imkonini beradi. Onlayn forumlar va bloglar, musiqiy ta'lim bo'yicha fikr almashish va yangi g'oyalarni o'rganish uchun foydali vositalardir. Guruh loyihalari, o'quvchilarni birgalikda musiqiy asarlarni yaratishga va taqdim etishga rag'batlantiradi. Onlayn musiqiy tanlovlar, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini namoyish etish va o'zaro raqobatni oshirish uchun samarali vosita hisoblanadi. Bu jarayon, o'quvchilarning o'zaro hamkorligini rivojlantirishga yordam beradi. Musiqa ta'limida innovatsion texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning qiziqishini oshirish, ta'lim jarayonini samarali qilish va musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali o'quvchilarni musiqaga qiziqtirish va ularning ijodiy salohiyatini oshirish mumkin. Musiqa ta'limida innovatsion yondashuvlar, kelajak avlodni musiqiy bilimlar bilan ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Xorijiy davlatlarda musiqiy pedagogika sohasida bir qator muvaffaqiyatli yondashuvlar mavjud.

Germaniyada musiqa ta'limida individual yondashuv va ijodiy fikrlashni rivojlantirishga katta e'tibor beriladi. Musiqa maktablarida o'quvchilar o'z qobiliyatlariga qarab individual dasturlar asosida ta'lim oladilar. Bu yondashuv O'zbekistonda ham tatbiq etilishi mumkin, bu orqali o'quvchilarning qobiliyatlari va qiziqishlariga mos ta'lim berish imkoniyati yaratiladi.

Shvetsiyada musiqa ta'limida ijtimoiy integratsiya va inkluzivlikka katta ahamiyat beriladi. Musiqa darslari barcha bolalar uchun ochiq bo'lib, ularning hissiy va ijtimoiy rivojlanishiga yordam beradi. O'zbekistonda ham inkluziv ta'limni rivojlantirish orqali musiqiy ta'limni kengaytirish mumkin.

AQShda musiqiy ta'lim dasturlari ko'plab innovatsion yondashuvlar bilan boyitilgan. Masalan, musiqiy texnologiyalarni qo'llash, onlayn darslar va interaktiv o'quv materiallari orqali ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish mumkin. O'zbekistonda ham zamonaviy texnologiyalarni musiqiy ta'limda qo'llash orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish mumkin.

Yaponiyada musiqiy ta'lim madaniyat va an'analar bilan chambarchas bog'liq. Musiqa darslarida milliy musiqiy an'analarni o'rganish va ularni zamonaviy musiqaga integratsiya qilish muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda ham milliy musiqiy an'analarni o'rganish va ularni ta'lim jarayonida qo'llash orqali o'quvchilarning madaniy identifikatsiyasini kuchaytirish mumkin.

O'zbekistonda musiqiy ta'lim dasturlarini xorijiy tajribalar asosida yangilash va takomillashtirish zarur. Bu jarayonda o'quvchilarning qobiliyatlari va qiziqishlarini inobatga olish muhimdir. Musiqa o'qituvchilarining malakasini oshirish uchun xorijiy tajribalarni o'rganish va seminarlar, treninglar o'tkazish zarur. Bu o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan tanishtirishga yordam beradi. Zamonaviy texnologiyalarni musiqiy ta'limda qo'llash orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ta'lim jarayonini yanada samarali qilish mumkin. Onlayn darslar, interaktiv o'quv materiallari va musiqiy dasturlarni ishlab chiqish zarur. Musiqa ta'limida ijtimoiy integratsiya va inkluzivlikni rivojlantirish orqali barcha bolalarning musiqiy ta'limdan foydalanish imkoniyatlarini oshirish zarur. Bu jarayonda maxsus ehtiyojlari bo'lgan bolalarga ham e'tibor berish muhimdir.

Xulosa:

Xorijiy davlatlar musiqiy pedagogikasi tajribasini o'rganish va O'zbekistonda tatbiq etish musiqiy ta'limni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Innovatsion yondashuvlar, ijtimoiy integratsiya va milliy an'analarni inobatga olish orqali O'zbekistonda musiqiy ta'limni yanada samarali va qiziqarli qilish mumkin. Bu jarayon bolalarning hissiy, ijtimoiy va ijodiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Anvarovna, K. D. (2022). Conducting music lessons in preschool educational institutions. Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL), 3(3), 4-10.
2. FORMATION OF STUDENT AESTHETIC COMPETITION BY TEACHING THE WORKS OF RUSSIAN CLASSIC COMPOSERS IN MUSIC CULTURE CLASSES T Ismailov, D Karimova - Интернаунка, 2021;
3. Karimova, D. A. (2022). MUSIQA DARSLARIDA BOLALAR MUSIQA TUYG 'USINI TAKOMILLASHTIRISH. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(Special Issue 4-2), 288-294.
4. Omonullayev D. "Umumiy ta'im maktablari uchun musiqa dasturlari" Toshkent . 1992
5. "Musiqqa ta'limi" yo'nalishi "Musiqqa ta'limi fanlarining taraqqiyot tendensiyalari va innovatsiyalari" moduli bo'yicha o'quv - uslubiy majmua. Q.B. Panjiyev, Sh. N. Raximov, A.X.Trig'ulova. Toshkent 2018.

INNOVATIVE
ACADEMY